
[2008-22-RE](#)

CAUSA 2008-22-RE

Número de registre 356-2008. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 5 DE NOVEMBRE DEL 2008

BOPA núm. 84, del 19 de novembre del 2008

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 28 de juliol del 2008, per la representació processal dels Srs. Josep Ros Solé i Francesca March Baró i dels Srs. Francesc Rucarols Majoral i Maria Àngels Colell Solé, per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets fonamentals reconeguts a l'article 10 de la Constitució atesa la inactivitat de la Batllia en relació amb el procediment DP-2607-5/06, i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs d'empara, que dicti una resolució en què constati i corregeixi la inactivitat de la Batllia que vulnera els drets constitucionals a la jurisdicció i a un judici de durada raonable i que compel·leixi la Batllia a procedir a la instrucció de les querelles criminals instades;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal de l'1 d'octubre del 2008;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 6 d'octubre del 2008 que va admetre a tràmit la causa, sense efectes suspensius;

Vistes les al·legacions presentades, dintre de termini, per les parts;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Carles Viver Pi-Sunyer;

Antecedents

Primer

El 12 de setembre del 2006, els Srs. Josep Ros Solé i Francesca March Baró van formular una querella criminal pel descobriment i revelació de secrets, tipificat per l'article 184 del Codi penal com delictes d'ús il·lícit de dades personals, al seu apartat b), que es concreta per l'automatització de dades personals contravenint les normes legals de protecció de dades personals, agreujat per la consideració contemplada per l'article 186 del mateix Codi, de tractar-se de dades especialment protegides relatives a la salut de la seva filla, contra el responsable de Finances i Recursos Humans i la directora de l'Escola Especialitzada de Nostra Senyora de Meritxell.

Segon

El mateix dia, la Secció d'Instrucció de la Batllia va acordar admetre a tràmit aquesta querella i va incoar diligències prèvies registrades amb el núm. DP-2607-5/06.

Tercer

El 19 d'octubre del mateix any, els Srs. Francesc Rucarols Majoral i Maria Àngels Colell Solé van adherir-se com a querellants al contingut de l'escrit de querella presentat.

Quart

Aquell mateix dia, la Secció d'Instrucció de la Batllia va acordar admetre a tràmit aquesta segona querella i la va annexar a les diligències prèvies DP-2607-5/06 que es trobaven en curs d'instrucció.

Cinquè

A partir del 2 de novembre del 2007, les parts querellants van anar presentant escrits successius demanant que s'instruís la causa (més precisament, el 2 de novembre del 2007, el 16 d'abril, el 22 d'abril, el 16 de juny i el 23 de juny del 2008). Així mateix, d'acord amb l'article 83 del Codi penal, també es van presentar escrits, el 23 de juliol del 2007 i el 25 de gener del 2008, per tal d'interrompre, eventualment, els terminis de prescripció.

Sisè

El 28 de juliol del 2008, la representació processal dels Srs. Josep Ros Solé i Francesca March Baró i dels Srs. Francesc Rucarols Majoral i Maria Àngels Colell Solé, atesa la inactivitat persistent de la Batllia, va presentar un recurs d'empara per considerar que es vulnerava el seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Aquesta part manifesta que en vint-i-un mesos a comptar de l'admissió a tràmit de la segona querella, la Batllia no ha portat a terme ni un sol acte d'instrucció i no ha respectat, per tant, per omissió, l'article 47 del Codi de procediment penal, i, per consegüent, aquest fet vulnera el dret a un procés de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, així com l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals que disposa que tota persona té dret a que la seva causa sigui vista en un termini raonable.

Seguidament, reprenent la jurisprudència del Tribunal Constitucional relativa als criteris que s'han d'utilitzar per valorar la raonabilitat de la durada d'un judici, aquesta part destaca que l'afer no té cap complexitat, sobretot si es té en compte l'existència d'una sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia que avala els fets objecte dels escrits de querella criminal, i que el

comportament de la part querellant no pot ser criticat, ans al contrari, aquesta part ha demanat en diverses ocasions l'activitat de la Batllia. Per contra, el comportament de les autoritats judicials ha estat absolutament inexistent, fet que vulnera el dret a un judici de durada raonable.

Per acabar demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs d'empara, que dicti una resolució en què constati i corregeixi la inactivitat de la Batllia que vulnera els drets constitucionals a la jurisdicció i a un judici de durada raonable i que compelleixi la Batllia a procedir a la instrucció de les querelles criminals instades.

Setè

L'1 d'octubre del 2008, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual, després d'examinar cronològicament les actuacions dutes a terme per la Batllia, i seguint la jurisprudència consolidada del Tribunal Europeu dels Drets Humans i del Tribunal Constitucional mateix en aquesta matèria, considerava que ni la complexitat de la qüestió plantejada, ni l'actitud de les parts, ni les pautes habituals del funcionament de la justícia podien justificar un retard de 21 mesos en la realització de la instrucció d'aquesta causa i, per consegüent, demanava l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara.

Vuitè

El 6 d'octubre del 2008, el Tribunal Constitucional va acordar admetre a tràmit la causa, sense efectes suspensius.

Novè

El 23 d'octubre del 2008, la representació processal del responsable de Finances i Recursos Humans i de la directora de l'Escola Especialitzada de Nostra Senyora de Meritxell va presentar un escrit d'al·legacions en què manifesta que no s'ha donat trasllat a aquesta part de la querella i que tenien el convenciment que la querella no havia estat admesa a tràmit, "cosa, per altra part, que seria d'esperar, si hom té present que per a ésser constitutius de delictes els fets haurien de ser dolosos, i està clar que són del tot accidentals i fruit d'un malaurat concurs de circumstàncies que bé podria qualificar-se de curs causal aberrant."

Aquesta part afegeix, que el recurs es planteja contra la inactivitat de la Batllia i, a banda d'admetre que, des d'un punt de vista jurídic, pot resultar interessant determinar si en aquesta circumstància es pot considerar que la via jurisdiccional ordinària s'ha esgotat, ja que aquest és un requisit per presentar un recurs d'empara, considera que no pot formular cap al·legació, ja que, segons el seu parer, desconeix els fets a què es refereix el recurs i que els únics que coneix no són objecte de debat en el marc d'aquest recurs.

Desè

El 27 d'octubre del 2008, la representació processal dels recurrents va presentar un escrit d'al·legacions en què reitera de manera substancial el contingut del seu escrit de recurs d'empara i, a més, demana que el Tribunal Constitucional declari la responsabilitat de l'Estat andorrà i, per consegüent, que els recurrents tenen dret a ser indemnitzats pel perjudici sofert.

Onzè

El 27 d'octubre del 2008, la representació processals dels recurrents, el 30 d'octubre del mateix any el Ministeri Fiscal i la representació processal del responsable de Finances i Recursos Humans i de la directora de l'Escola Especialitzada de Nostra Senyora de Meritxell, van presentar, respectivament, els seus escrits de conclusions en què reproduïxen els arguments i les al·legacions continguts en els seus escrits anteriors.

Fonaments jurídics

Primer

Com s'ha exposat en els antecedents, els recurrents en empara denuncien la vulneració del dret a un judici de durada raonable previst a l'article 10.2 de la Constitució atès que després de més de vint-i-dos mesos des de la presentació d'una querrela i més de vint-i-un de la seva admissió a tràmit la Batllia no ha realitzat cap acte d'instrucció.

Segon

En relació amb el dret a un judici de durada raonable aquest Tribunal, seguint una consolidada jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, ha reiterat que aquest dret constitucional no incorpora en el seu contingut el deure de respectar els terminis legalment establerts per realitzar les actuacions judicials pertinents. La conculcació d'aquest termini pot suposar una vulneració de la legislació processal corresponent, però no comporta la vulneració automàtica del dret constitucional proclamat a l'article 10.2. El bé jurídic que aquest dret garanteix, com es desprèn del seu tenor literal, és el de que les actuacions judicials es realitzin en una durada raonable i per determinar aquesta raonabilitat cal ponderar en cada cas, en essència, la durada de les diverses fases del procés, la complexitat de la qüestió enjudiciada, l'activitat desplegada pels òrgans judicials i l'activitat i actitud o comportament processal de les parts.

Tercer

L'aplicació d'aquesta raó de decidir al cas aquí enjudiciat porta directament a l'atorgament de l'empara sol·licitada. En efecte, de la documentació aportada es dedueix que el 12 de setembre del 2006, els Srs. Josep Ros Solé i Francesca March Baró van presentar davant la Batllia una querella criminal, i el mateix dia va ser admesa a tràmit. El 19 d'octubre del 2006, els Srs. Francesc Rucarols Majoral i Maria Àngels Colell Solé van presentar també una querella a la Batllia que va ser igualment admesa a tràmit pel batlle instructor aquell mateix dia. El 13 de novembre del 2006, el batlle instructor va adreçar un ofici al batlle encarregat de la causa administrativa seguida pels mateixos fets per tal d'obtenir còpia de les actuacions practicades i, el 29 del mateix mes i any, aquest batlle hi va respondre. No hi ha cap actuació més del batlle d'instrucció i, en canvi, sí figuren en la documentació set escrits dels recurrents sol·licitant l'inici de la instrucció i la interrupció de la prescripció (amb dates: 23/07/2007, 2/11/2007; 25/1/2008; 16/4/2008; 22/4/2008, 16/6/2008 i 23/6/2008).

La durada de 21 mesos per efectuar unes diligències d'instrucció com les d'aquesta causa supera amb escreix les pautes habituals per aquests tipus de casos, els quals no es poden considerar d'una complexitat especial. D'altra banda, el comportament processal de les parts, concretament el de la part recurrent, com destaca el Ministeri Fiscal, no pot considerar-se en cap cas obstruccionista o dilatori, sinó tot el contrari com ho demostren les denúncies de retard presentades i les peticions reiterades a la Batllia.

Els recurrents en el seu petitum demanen que es declari la vulneració del seu dret a un judici de durada raonable i es compeli-leixi a la Batllia a procedir a la instrucció de les querelles admeses a tràmit. Així cal fer-ho i així ho fem.

En els seus escrits posteriors al recurs d'empara, els recurrents també demanen que es declari la responsabilitat de l'Estat andorrà i es disposi que tenen dret a ser indemnitzats pels perjudicis soferts. Respecte d'aquesta darrera sol·licitud s'ha d'advertir que en l'escrit d'al·legacions no es

pot ampliar l'objecte de la demanda formulat en l'escrit d'interposició del recurs. Aquest fet no obsta que els recurrents plantegin aquesta qüestió per les vies administratives o judicials que puguin tenir a la seva disposició.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Declarar que s'ha vulnerat el dret dels recurrents a un judici de durada raonable.

Segon

Restablir els recurrents en el seu dret i, a aquest efecte, declarar que la Secció d'Instrucció de la Batllia ha d'adoptar de forma immediata les diligències d'instrucció oportunes en relació amb les querelles formulades pels recurrents i admeses a tràmit.

Tercer

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels Srs. Josep Ros Solé i Francesca March Baró i dels Srs. Francesc Rucarols Majoral i Maria Àngels Colell Solé, a la representació processal del responsable de Finances i Recursos Humans i de la directora de l'Escola Especialitzada de Nostra Senyora de Meritxell, al president de la Batllia i al Ministeri

Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 5 de novembre del 2008.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Didier Maus

Magistrat

Magistrat